

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

MIȘCAREA
NAȚIONALĂ
CONTEMPORANĂ.

II.

Spre a atrage atenția factorilor politici hotărâtori asupra existenței și revendicațiilor noastre, lucrul principal era să dăm, cum se zice, *semne de viață*. Că poporul român e bun și loial, energic și cumpătat și dornic de cultură; că el este nedreptățit și conștient de această situație și că el ține seamă de luptele și aspirațiunile politice ale celorlalte națiuni din imperiu — toate acestea le știam noi, dar nu le știau cercurile care conduc destinele imperiului și care dirijau politica întreitei alianțe în Orient. Meru se auzia în Austria de luptele Cehilor, Slovenilor, Polonilor și Italianilor, popoare cari dela 1848 și până astăzi luptă pe față pentru schimbarea radicală a actualei constituțiuni a imperiului în sensul pretențiilor lor. De *Români* nu se pomenea mai de loc, cu toate că noi nici odată nu am încetat a reclama drepturile noastre prin — presa noastră.

Trebuia deci să apucăm și noi o nouă direcție. Trebuia să începem a face și noi ceea ce alte națiuni din Austria de mult făceau, să ne manifestăm cu tărie și cu resunet până în cercurile hotărâtoare și în același timp să tindem, ca poporul să facă prin el însuși o bună școală politică. Căci ori-cât te-ai provoca la numărul de trei milioane, la masele poporului, — valoarea reală și importanța adevărată a acestora nu este băgată în seamă cât timp ele, aceste mase mari, nu sunt pornite ele însele în mișcarea politică.

Aceste și alte considerațiuni au făcut pe unii Memorandiști să accentueze necesitatea unor acțiuni politice potrivite cu situația specifică, în care ne găseam.

Ideea prezentării unui Memorand Imperatului era veche. Unii dintre noi credeau, că simpla prezentare a acestui Memorand în semn de necondiționată și inalterabilă fidelitate a poporului român pentru Imperat, — era să schimbe situațiunea noastră în bine. Alții însă țineau, ca Memorandul să ne serve drept prilej a produce în Viena, în centrul monarchiei, o puternică manifestare a poporului românesc, spre a sparge drum chestiunii românești în lumea politică. Aceștia accentuau trebuința unei deputațiuni de mase populare spre a scoate în relief seriozitatea acestei mișcări și caracterul ei cu deservire popular.

Aparițiunea acestei deputațiuni la Viena, cu toate scaderile ei de organizare, a produs o impresiune profundă în lumea politică română și străină și a ridicat dintr-o singură dată chestiunea românească la o considerabilă înălțime.

În legătură cu demersul deputațiunii s'a început agitațiunea viguroasă în presa străină care a continuat opera de propagare a chestiunii românești, inițiată de manifestările românești dela Viena.

Aceste două fapte erau de bun augur. Chestiunea noastră începuse a intra pe oamenii politici și se discuta aproape zilnic în ziare mari occidentale.

Era fatal, ca cei ce vorbeau de noi și situația noastră să se gândească mai departe: la numărul și relațiunile etnice-politice ale tuturor Românilor, la chestiunile celorlalte naționalități din întregul imperiu și, ceea ce era mai important, la *soluțiunea* ce ar trebui dată întregului complex de chestiuni ce alcătuiesc *chestia naționalităților*.

Adunările populare sistematice în Transilvania, coaliția naționalităților și procesul Memorandului dezvoltau situațiunea tot mai mult, dându-i dimensiuni din ce în ce mai mari și mai periculoase pentru subreda construcție dualistă.

Toate aceste acțiuni erau considerate de unii dintre noi ca *începutul* unei ere de mișcare națională.

Din nefericire însă toate acestea splendidă campanie se înfășură tocmai când ea trebuia să iee un nou și încă mai puternic avânt.

Din ce cauze și în ce chip? Aceasta e o chestie pe care nu o vom trata aici, pentru că ar rupe răni abia cicatrizate.

Un lucru e cert: Unii dintre cei ce considerau „prezentarea fără amănare” a Memorandului ca începutul și sfârșitul politicii noastre și cari *nu tindeau la altceva*, decât la încredințarea Monarhului despre absoluta noastră supunere și credință, — trebuiau, în logică consecință, să considere acțiunea noastră politică dela 1892 sfârșită și să aștepte, în liniște și răbdare, intervențiunea Suveranului.

Până azi această așteptare s'a dovedit zadarnică. Ear' dacă e ca de aci înainte să se facă ceva pentru noi din inițiativa Curții aceasta se va face pe măsură ce luptele naționalităților din Austria devin mai înverșunate și caosul mai mare, așa că, la urma urmelor, Curtea va fi nevoită a se gândi la mijloacele radicale care cu fatalitate vor trebui să atingă întreaga constituție dualistă.

Vorba e însă: e oare în interesul nostru ca *tocmai acum* când, din cauză că partide *anti-maghiare* determină politica austriacă, dualismul a început să se clătine — noi să stăm în *rezervă*, să așteptăm ce va rezulta și pentru noi, dacă va rezulta ceva, din criza provocată de lupta naționalităților din Austria? Un popor de importanță numerică, etnică și strategică a Românilor de sub Coroana Sf. Stefan nu poate aștepta în creștinăscă resignațiune ca oare-cineva să facă „ceva” pentru el. Un asemenea popor *indică el însuși* o soluțiune. În ori-ce caz el nu poate pierde ocazii atât de prielnice fără a utiliza fiecare moment din ele.

Să punem chestiunea concret: Toată lumea e preocupată azi de criza de stat la care a ajuns Austria și în parte Austro-Ungaria, din pricina disensiunilor ce sfâșie pe naționalitățile de acolo. Toată lumea politică gânditoare trebuie să se convingă pe fiecare zi mai mult, că nu prin „*legi de naționalități*”, nu prin „*ordonanțe*” în privința limbilor naționale se va pute pune capăt enormei confuziuni și primejdii în care se găsește Austria. Tot mai generală devine convingerea despre absoluta necesitate a schimbării *sistemului de guvernament din Austria*.

Dar' deși situația politică internă a Ungariei este din multe puncte de vedere analogă cu cea din Austria, nimeni nu trage și pentru Ungaria consecințele ce rezultă pentru Austria, așa că s'ar putea prea bine să se facă în Austria o schimbare a constituțiunii în sensul pretențiilor naționalităților de acolo, fără a se ține seamă de raporturile naționale din Ungaria.

Fire-ar cu puțință ca aceste raporturi să nu intre în considerațiunile factorilor dela Viena dacă naționalitățile din Ungaria, și în fruntea lor Românii, ar putea eși din rezervă și, continuând politica lor de acțiuni energice din anii din urmă, s'ar impune ca factori determinanți în întreaga chestie a naționalităților din Austro-Ungaria? S'ar putea gândi cineva a regula *numai* în Austria raporturile naționale, dacă naționalitățile din Ungaria, prin inițiativa Românilor, ar da mereu dovezi că în Ungaria situația este analogă cu cea din Austria și reclama o analogă, unitară și urgentă soluțiune, pornită dintr-o concepție largă a întregii chestiuni?

Dar' lucrurile stau pe loc. Mulți dintre oamenii nostri se ceartă pentru că unii dintre amicii lor politici au trebuit să se desbina.

Cât timp nu vom înțelege să punem principiile deasupra tuturor altor chestiuni; cât timp nu ne vom da seamă, *că toți cei ce vor în sinceritate să deschidă o nouă eră de mișcare politică, mare*

și *impunătoare*, trebuie să se unească, până atunci vom fi condamnați la rolul de spectatori și registratori ai evenimentelor epocale ce se petrec în Austria.

E timpul suprem să ne pătrundem de această convingere și să ne punem pe muncă.

Sibiu, 25 Sept. n.

Pentru școlile confesionale. Eată o parte din circularul episcopului Mailăth din Alba-Iulia, dat în chestiunea școlilor:

„Nu este necunoscut înaintea voastră — zice episcopul, — că mai ales în zilele de oști speranța noastră și a bisericii nu este a se căuta în aduși, ci în tinerime, căci „a cui este tinerimea, al celuiia e viitorul”.

„Despre aceasta sunt conștienți dușmanii bisericești, mai ales francmasonii, a căror născuț de căpetenie este, ca să *rapească școlile din mâna bisericești*, să le despoaie de caracterul confesional, să pună în fruntea lor învâțători de credință dubie, ba chiar cu totul fără credință și cu un cuvânt prin cărți și prin alte mijloace păgâne să crească tinerimea în spiritul *liberalismului*, să facă obiect de bașjocură și dispreț din Dumnezeu, din lucrurile supranaturale, din Christos, din biserica sa și din instituțiunile acesteia, să înveștineze de timpuriu sufletele susceptibile și astfel să le facă pentru toată viața neaccesibile pentru primirea influenței divine”.

„Credeți-mi, că *liberalismul modern* nu este nimic alta, decât o *resvătire* ominoasă a minții și a inimii omenești în contra lui Dumnezeu. Omul se stea pe tron, ear' D-zeu la picioarele lui, ba, dacă se poate, Dumnezeu și lucrurile dumnezeiești se se extermină cu totul și omul, ca un nou Dumnezeu, se trăească independent, să se nască fără Dumnezeu, să se căsătorească fără Dumnezeu, să moară fără Dumnezeu; cu alte cuvinte: omul să nu mai trăească ca fiul vecinului adevăr, ci ca un animal de ordine mai înalt”.

„Precum bine știți, aceste principii păgâne se propovăduiesc de pe catodrele școlilor prin ziare, prin teatre și — trebuie s'o spun — *se sancționează chiar și prin legi*”...

După această caracterizare a liberalismului jidauo-maghiar și a spiritului propagat de el, episcopul Mailăth pune la inima preoților să cerceteze cât mai des școlile confesionale și să îngrijească cu deosebită atențiune de creșterea religioasă-morală a tinerimii.

În Bosnia, și la noi. În localitatea *Recița* din Bosnia s'a inaugurat de curând o *moșee ridicată cu ajutorul guvernului bosniaco-herzegovinean*. La sărbare au asistat mulțime de musulmani.

Dăm notița pentru o elocuentă antiteză: în Bosnia guvernul creștin *sprijinește bisericele necreștine*; la noi un guvern, ce se zice și el creștin, nu numai că nu *sprijinește*, dar *persecută* în chipul cel mai barbar *bisericele noastre creștine*!

La temniță pentru un toast.

La 20 Martie n. a. c., tribunalul din Sibiu a fost condamnat pe părintele *Emanuel Beza*, paroh gr.-or. în Zlagna, la amendă de 25 fl., pentru „agitațiunea” comisă, cum se pretinde printr-un toast.

Fondul acestui proces datează tot de prin 1894. La un ospet din *Paiană*, părintele *Beza*, pe atunci învățător acolo, a ținut un *toast*, în care ar fi lăudat pe socru mare, fiindcă ține icoanele *martiriilor întemnițați* în casa sa și „și ar fi exprimat dorința, ca Dumnezeu să elibereze cât mai curând din temniță pe luptătorii neamului.

Faptul acesta a fost descris în *Foia Poporului* (nr. 38—1894). Corespondența a fost incriminată. Autorul ei, *Ioan Șerb*, un inteligent țeran din Poiană a trebuit să suferă pentru ea *doze septemăni*, ear' redactorul responsabil, *G. Moldovan*, o *lună de zile temniță ordinară*.

N'a fost destul.

Procuratura a luat la răspundere și pe învățătorul *Beza*, pentru că a spus

toastul, și imputându-i agitațiune și preamărirea unor condamnați pentru agitație, (martirii) l-a înproceșuat.

Sfârșitul procesului la I instanță a fost, cum am spus, o *amendă de 25 fl.*

Ne îndestulit cu această sentință procurorul a *apelat* la tablă.

Pe cum aflăm tocmai acum tabla a aprobat sentința, dar a *ridicat pedepșa* mai adăugându-i și 6 *septemăni* de temniță ordinară!

Acum când Ungurii sunt extasiți de *toastul* împăratului Wilhelm, e bine să știe, că în Ungaria mult lăudată pentru că nu nevinovat *toast* nemaghiarii nu numai că nu sunt aplaudați, ci sunt aruncați la *temniță*!

Și totuși ministrul Perczel a desmințit știrea despre „*înfrinarea Românilor*”.

Toastul împăratului Wilhelm.

— Voci din presa austriacă. —

Am semnalat deja reaua impresiune ce cu tot dreptul a făcut *toastul* împăratului german în Viena. Această impresiune se resimte în căta și în presă, dar' lucru firesc, că ea va fi cu mult mai mult *simțită* decât *exprimată*.

Eată unele voci din presa austriacă:

Deutsches Volksblatt.

Organul antisemit, cel excomunicat din Ungaria, scrie în fruntea numărului sen din 22 Septembrie (ed. de seara) următoarele:

„Ce privește a doua parte, care se prezintă ca o preamărire avântată, sau mai bine să zicem prea avântată a maghiarimei, va trebui să provoace în cercurile mai largi ale populațiunii din ambele țări un oare-care resens. În parte, cuvintele adresate de împăratul Wilhelm Maghiarilor, își află explicarea în *individualitatea* domnitorului imperiului german. Chiar toatele sale și-le ține sub impresiunea dispozițiilor momentane și că această dispoziție nu a fost nefavorabilă pentru Maghiari, pentru aceea s'a îngrijit cu destulă pricepere Ungaria oficioasă — numai cu aceasta a venit în stingere împăratul Wilhelm în ultimele zile. Aflăm lucru de sine înțeles, că împăratul german și-a ținut de datorință, ca în călduroase cuvinte să aducă mulțumită pentru ospitalitatea dovedită, și când ar fi ca vorbirea sa să nu o audă alții decât Maghiari, ar pute valora ca o *prea isteasă trădătură politică* de șar. Dar' *toastul* împăratului german deja ieri s'a făcut cunoscut în întreaga lume și nu rămâne îndoiială, că sentimentele provocate de acela în cercurile nemaghiare, sunt esențial de altă natură, decât cele ce s'au arătat ieri în viforoase strigări de *éjjen*, când împăratul Wilhelm s'a prezentat pe strădele Budapestei. Împăratul Wilhelm ar fi trebuit să câmpenească, chiar din punct pe vedere al Austriei aliate, oare într'un stat, care asemenea cu al nostru e compus din un *conglomerat* de *popoare* amestecat, aruncate unul peste altul, peste tot e oare recomandabil, a face într'un mod atât de bătător la ochi osanaie numai *unei* dintre aceste națiuni. Că această națiune e chiar *cea maghiară*, aceasta ne prezentează pro-edura împăratului Wilhelm cu mult mai rău decât ca un *faux pas* (pas greșit) politic. Împăratul Wilhelm la tot cazul a fost oaspele Ungariei. Pe lângă toate acestea nici mijloacele puterii, nici *migălia sistemului de guvernament*, demn de tot dispreț, nu au fost în stare până acum să *identifice* noțiunea *Ungaria cu națiunea maghiară*. Dimpotrivă: Născuțele popoarelor nemaghiare din Ungaria, care formează majoritatea populațiunii, de a se apăra contra brutalei maghiarizări, sunt azi mai zelose, ca oricând. A preamări maghiarimea ca acel element al Ungariei, care poate fi luat ca model de credință față de rege și patrie, aceasta trebuie s'o luăm numai ca o *florie* oratorică, pentru că nu e de lipsă să facem repri-viri politice așa de îndepărtate, ca să ne convingem chiar despre contrarul.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vënd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

În aceeași socoteală sunt de a se pune câteva *rețetări* istorice, ce s'au furșat în *toastul* împăratului Wilhelm. Ieri vorbit despre *Zrinyi* și a spus, că și tineri germani se însușeșc pentru această *figură eroică*. Zrinyi însă n'a fost fiu de al lui Arpad, ci Croat. Pentru cruce nu s'au însușeșit nici când în chip deosebit Maghiarii, cari după-cum e cunoscut de mai multe-ori au *făcut cauză comună cu Turcii*, și drept aceea a fost foarte puțin potrivit, a reaminti Maghiarilor de azi despre luptele înaintașilor lor pentru creștinătate, abstrăgând, că Ungaria modernă stă în zodia *liberalismului* și a *înjidovirei*. Împăratul Wilhelm a amintit în *toastul* seu și de *ținuta cavalească*, ce au arătat Maghiarii la timpul seu, când împărăteasa Maria Terezia a cerut sprijinul lor și el a citat la acest prilej cunoscutele cuvinte *Moriamar pro rege nostro*! Acest pretins act de entusiasm maghiar este cu totulul neistoric și aparține acelor *multe legende* maghiare, pentru că e dovedit, că Maghiarii au lăsat atunci a fi foarte bine plățiți pentru ajutorul lor.

Dar' nu numai din punctul de vedere al aliaților Austro-Ungariei și din considerare la preponderanța majoritate a populațiunii nemaghiare din monarhie ar fi trebuit împăratul Wilhelm să se rețină de a nutri *șovinism* maghiar, ci și ca *împărat german*, și peste tot ca *german* ar fi trebuit să-i repugneze a vorbi așa cum a vorbit. „*Éljen*”-urile cari i-au răsănat în jur nu pot șterge din lume faptul real, că reginul maghiar este dușmanos Germanilor, că fiecare German din Ungaria, care cutează a simți și a se declara ca German, se expune de a fi timbrat ca *trădător* de patrie. Aceste sunt lucruri îndeobște cunoscute. Cel puțin milleniul ar fi trebuit împăratul Wilhelm să nu-l pomenească în vorbirea sa, pentru că la această *sărbătoare millenară* n'au participat decât Maghiarii, și apoi doară ea a fost aranjată spre a sărbători amintirea victorioasei *năvăliri* a hordelor pustitoare ale lui Arpad, pe care mai apoi *principii germani* le-au înfrânt și le-au învâțat mințe.

Firește, cetind *toastul* de ieri al împăratului Wilhelm îți vine mai să crezi, că *civilizațiunii europene*, i-s'a dat o *lovitură* mai încurabilă decât odinioară, când Maghiarii au fost bătuiți de către *principii germani* pe câmpia dela Lech și alungați în fugă *sălbatică*...

Die Reichswehr.

Apreciând în numărul dela 22 Sept. *toastul* împăratului „*Reichswehr*” pe lângă o fină ironie lasă să se întrevadă nemulțumirea ce i-a provocat, și asemenea celor dela „*N. Fr. Presse*” expune ca fapt mai mult dorința, cum ar fi voit să vorbească împăratul. Eată un pasagiu:

„Dacă împăratul Wilhelm s'a dovedit așa de umblat în cronica gloriei poporului maghiar începând dela luptele cu Turcii până la sfârșirea canalului dela Porțile-de-fer, aceasta va adauge de sigur pe lângă *prejuria* politică a alianței însăși și omagii călduroase personale față de aliatul monarch. Ceea-ce a zis împăratul Wilhelm spre lauda Maghiarilor va fi cu atât mai prețios pentru națiune, cu cât oratorul împărătesc a pornit dela evenimente, care fiind ele obiecte a cunoștințelor generale, au făcut ca *toastul* împărătesc să fie pretutindenea înțeles și în distincțiunea lui (ce a dat-o Ungurilor) cu efect. Doară Zrinyi și Sziget sunt recomandate deja prin poemul lui Teodor Körner memoriei tuturor Germanilor și apoi exclamația, „*Moriamar pro rege nostro*” a ocupat și în istoria lui Frideric-cel-mare un loc neșters. Dar' nu numai Maghiarilor, cărora le era adresată cu deosebire atențiunea deosebit de grațioasă a împăratului german, ci *tuturor popoarelor imperiului* le-a vorbit împăratul Wilhelm dela inimă și la inimă prin cuvintele, cu care a amintit despre împăratul nostru ca de un „*amic părintesc*”, în care a preamărit „*devotamentul însușeșit*”, de care sunt pătrunse *toate popoarele imperiului* pentru bunul și înțeleptul lor domnitor”.

Așa ar fi dorit, poate „*R—r*” să vorbească împăratul, de fapt însă n'a amintit nimic de celelalte popoare ale imperiului.

Șovinismul la catedră.

S'a amintit într-o corespondență a noastră de vorbirea, cu care dl. rector magnificus — alias șovinisticus — dl. Herczeg Mihály a inaugurat anul de studii la universitatea din Budapesta. Acum ni se trimite în traducere întreagă partea, ce ne privește, și împlinim plăcerea magnificului domn de a o publica întreagă. Să vadă lumea românească, că ce idei confuze pot avea la Maghiari chiar și profesorii universitari, și cum șovinismul, care a pînăciat întreaga societate ungurească, a pînăciat și sus la catedrele cele mai înalte, de unde numai adevărul pur științific ar trebui să se rostască.

Eată cuvintele dlui rector:

„...Dacă universitatea noastră crește oameni cu o calificare mai înaltă, atunci nu avem motiv să ne temem, că civilizațiunea străină ne va asimila și absorbi individualitatea noastră națională. Pentru că acești oameni învățați și de sine stătători, fiind înzestrați cu minte și cugetare proprie, vor fi destul de puternici ca în fața deosebirilor de păreri, se imprimă așa zicând *simbrul național maghiar*, pe cultura generală și se poate ocupa în aula culturii generale cel puțin atîta loc pentru cultura special maghiară, ca aceasta se poate fi acolo simplită și recunoscută. Căci după părerea mea dela aceasta depinde soarta și viața națiunii noastre; dela aceasta depinde cultura puternică națională și crearea unității naționale maghiare; — dela această depinde cea mai ferbinte dorință a tuturor: *realizarea statului național maghiar*.

Eu am puternică credință în realizarea acestei dorințe, pentru că am credința nestrămutată că și între nemaghiari se află o mare mulțime de patrioți cinstiți și de bună credință, cari credincioși exemplului părinților lor, ne vor sta în ajutor în munca aceasta, ce reclamă o mulțime de jertfe, pentru că în modul acesta se putem crea cultura națională maghiară, care nu se restrînge exclusiv numai la cultura rasei maghiare, ci cuprinde în sine totodată și cultura celorlalte popoare cari compun laolaltă națiunea maghiară, *luată în sens politic*.

Cultura maghiară luată în înțelesul acesta nu are de scop „a-i absorbi”, ci numai „a-i contopi în spiritul patriotic, în simțămîntul național și într-o societate comună și unitară. Nu vreau ca ei să-și lăpăde naționalitatea și cultura lor individuală; ci vreau numai atîta, ca ei să le aducă acestea în cultura comună, care cu atît mai mult se va asemena feței lor, cu cît mai mare va fi în această cultură comună partea produsului spiritului lor individual.

Pe calea și modalitatea cu puteri unite, mână-n mână, această cultură comună, această cultură universală a patriei, va fi cu atît mai splendidă, cu cît vor fi înzestrate cu însușiri mai eminente singuraticile naționalități, cari compun laolaltă națiunea maghiară și geniul național maghiar.

Această cultură maghiară la a cărei producere conlucră toate naționalitățile, ce locuiesc pe teritoriul statului maghiar, va împărțiș de tezaurul comun al civilizațiunii pe fiecare cetățean al patriei și va produce totodată o legătură mai intimă între singuraticii membri ai acesteia.

Confuzia aceasta de idei, are și ea un scop. Vrea să împace maghiarizarea noastră cu — *garanțarea naționalității noastre* — adică o absurditate. „Făböl vaskarika” — cum s'ar zice pe ungurește. Dacă filosoficește e o absurditate și teoria cu „națiunea politică maghiară”, acolo unde există atîtea naționalități marcate, cu propriu caracter național, apoi e de două ori absurd a transpune și aplica această bizară teorie și pe terenul cultural. Dacă s'a putut decreta în dieta din Pesta „națiunea politică ungără” ori „maghiară” cum o numesc Ungurii, nu se poate decreta și o asemenea cultură, pentru că peste tot cultura nu se decretează, ci se desvolă natural din geniul propriu național al fiecărui popor.

Ce e mai curios, dl. Herczeg crede a ni-se arăta prin aceasta mai conciliant decît alți maghiari. Asta-i ironia întregii afaceri. Și el nu vede, ori nu vrea să vadă, că face perfect ceea ce ungurește se zice: „Nessze semmi, fogd meg jól!”

Aforisme politice

— Una la zi. —

Popoarele nu sînt conduse de mișcări circumpecte; ci sînt determinate prin sentimente mari.

Ranke.

Gimnasiul din Beiuș.

Bihor, Sept. 1897.

(Urmare și fine).

Pentru întrebarea, de e gimnasiul de Beiuș încă tot românesc, avem răspunsul: e a episcopului și a poporului român sudorează, din care se susține, sînt români profesorii, studenții, ținutul în care e ridicat, dar el, gimnasul și spiritul lui e pe cale de ducă.

Gimnasiul și-a pierdut mai toate titlurile la epitetul „român”. Dar unde sînt aceia cari cheamă a fi, ca să se susțină al lui caracter românesc? Unde sînt și ce fac ei?

Remontrează odată, apoi... poticesc și cad. Dar consistorul dela Oradea nu a fost același la 1896, care a fost la 1894? Cei-ce au avut curajul să remontreze atunci, au fost acum mai puțin curajoși? În fața politice atît de constante, atît de consecvente, atît de cerbicioase, pun ei sovrăire, trăgănare, duplicitate? Cum ar putea să isbutească? În fața bruschei preveniențe oarbă, e asta o armă în luptă? Nu! E o slugărnicie.

Dar sînt și la Oradea și la Beiuș oameni cari fac totuși ceva, un pas, doi barem pentru acestea școli mult încercate și se nu li-se fac nedreptate pentru păcatele altora celor cu gânduri curate și cu inimă nobilă. De nu ar fi la Oradea episcopul Pavel și de nu ar fi la Beiuș în fruntea gimnasiunii directorul Ioan Butean, gimnasiul ar fi de mult al statului maghiarizat cu desăvîrșire cu profesori maghiari, ori că nu ar fi, ear' programele s'ar fi împetritat de demult și ar fi acum pe deplin negre. Dar în opoziție ce trebuie să o facă guvernului episcopul și directorul ar trebui să primească un puternic sprijin din partea consistorului și a corpului profesoral, ar trebui ca toți să fie solidari în rezoluție de a respinge ale guvernului nesațioase porunci și nici o divergență de păreri nu ar fi iertate între ei.

Avînd aceasta basă, opoziția capilor ar putea să fie și mai puțin sficoasă și mai rodnică. Chiar cu neînțelegeri interne, cînd unii se opun, alții tac muți, ear' alții își deschid gura numai pentru lingusire, ori chiar de s'ar nimeri să se facă vre-odată o remontrare oficioasă, alții pe de alte părți se trăiesc supuși și în genunchi...

În fața necetății și înverșunatelor atacuri, nu iau domnii seama, că nu prinde sovrăirea, duplicitatea? Trebuie o perseverență fără de margini în a respinge atacurile ce se repetă atît de des.

Dar e graul celui-ce strigă în pustie... Domnii se agită de alte lucruri din aceasta preocupare pentru alte interese cine i-ar putea scoate? Ochi au și nu vîd, urechi au și nu aud!

Într-un interval lucid domnii s'au arătat grozavi în fața domnului ministru, dar sînt domni atît de paralizați, încît nu s'a mai putut, ca acest interval lucid să le mai revie odată?

E ceva, ce se pare a face puțină lumină, prin ce lucrurile se par a fi explicate.

Într-un tractat asupra ortografiei române sub titlul „Epoca scrierii cu litere latine” dl. V. Dumbrăvă întrețese per associationem idearum cum „...Înaltul guvern ung. reg. de astăzi ajută tipărirea manualelor pentru școlile românești de sub imediata lui superintendență”. Adevărat. Dnii Ioan Fersigan și Traian I. Farkas au primit 300 fl. în cheltuielile de tipar ale unei gramatice latine, ce au tradus. D. Ioan Kéri a primit 350 fl. pentru un „legendar românesc la poetică”.

De o parte prigoniri, ear' de alta sprijin? Ce va să zică?

Dar lăsați. E o apucătură predilectă a celor puternici. Într-o mână sbicul, în alta săculețul...

Mai atîtiu de toate să nu trecem din vedere, că înaltul guvern nu va sprijini decît întreprinderi, ce vor corespunde intențiilor lui. Și apoi ca și Blajul, Beiușul lăsa a pe-regnat la țerna din Pusztaszer pusă într-un pavilion separat la marea sîrbătoare din anul trecut; și un profesor dela Beiuș a avut bunăvoința de a scrie pentru mileniu o epocală istorie a gimnasiunii de acolo, ear' mai marii lui au avut bunăvoința de a cinsti pentru aceasta lucrare 100 fl. peste cheltuieli. Evident că la Oradea și Beiuș cei-ce aveau odată poftă de a se opune, stau acum în o binevoitoare așteptare. Ocasia momentului nu trebuie scăpată. Meritele patriotice trebuiesc răsplătite bine, ear' spiritele îndulcite, se nu le mai vină poftă de a se îndrîți.

Eată de o parte rostul sprijinului guvernamental, care numai ale guvernului gânduri le sprijinește.

De altă parte ori prea puțin interes, ori închipuirea greșită a cercurilor noastre impotență lor față de dl. ministru și apoi strălucirea bunului...

Tot o palmă și un bănuț... Urmarea? Oamenii se obicnuiesc cu supunerea, amor-

țesc, ear' rescriptele ministeriale și micile tiranii nu mai întîmpină decît ingenunchiare și fețe încrețite de zimbete lingușitoare. O ploie de rescripte pentru de a apăsa și mai mult asupra Beiușului poticini! Săculețele pentru a înfunda gurile, pentru a sparge rîndurile opoziților! Ori credeți domnii mei, că guvernul cu buze maghiare vă ajută numai de dragul domniilor-voastre? Domnii mei dela Oradea-mare și Beiuș, domniile-voastre știind ori neștiind, câte gânduri infame sînt împreunate și câte păcate apasă asupra acelor arginți ai guvernului, îi primiți și vă dați prin asta legați guvernului, și mai mult legați decît a-ți fost până acum.

Ori faceți domnii mei muștră naivă și nevinovată? Vă simțiți pe nedrept de astfel de presupuneri? Vă indignați?

Dar nu sînt presupuneri. Sînt fapte ce se înșiră unul după altul, faptele guvernului și ale domniilor-voastre!

Și să mai slăbiți domniile-voastre cu nevinovăția. Nici spiritul ce a domnit și domnește în țeara domniilor-voastre, nici în-treg trecutul domniilor-voastre și al celor-ce au fost mai înainte nu îl vor face pe nimeni să steie gînditor în fața faptelor înșirate. Toată lumea vă cunoaște și vă știe zăpăciți, ingenunchiați, mortăciuni!

Domnii dela Oradea și Beiuș, și cei-ce ați fost odată la Beiuș, ear' acum sînteți la Oradea, în consistor ori afară de consistor, domniile-voastre vă veți aminti încă din vremele mai de demult cum cei-ce au fost înainte domniilor-voastre umblau fără de știrea episcopului lor, se dee institutul pe mîinile guvernului, credeau că vor primi astfel o plată mai grasă; pe de altă parte episcopul, vrednic de profesorii sei, pus numai ca să pîngărească scaunul lui Vulcan, străduia și el să scape diocesa de grija institutului. Erau și atunci greutăți întru susținerea lui și ei nu le știau înlăuntrul altcu! Ați fost și sînteți aceiași! Cu mîinile conturbate de zîngănitul argintului, n'ați știut să uitați nici pe un moment interesul propriu pentru interesul institutului.

Dar nu vedeți că sînt arginții lui Iuda, prețul sîngei mîntuirii noastre?

Ori asta nu vă conturbă mîinile?

Gimnasiul e pe ducă. Frații cu buze maghiare îl împing cu toată forța, ai noștri stau ingenunchiați, privind zăpăciți strălucitorii arginți...

E un episod al luptei ce se poartă la granița între cetățenii cu buze maghiare.

„L'am relevat, pentru că — cred eu — națiunea e în drept să știe ce mai este al ei din ale ei comori, și cine dintre ei cum le apără. Idem.

Cronică politică.

Pacea în Orient.

Concertul european.

Ministrul rus de externe, contele Muraviev a declarat ambasadorului grec din Petersburg, că după știrea lui concertul european își consideră terminată misiunea.

Grecii și... bătaia.

Ziarul *Asty* din Atena publică mai multe interviuri ce a avut cu deputați ai camerei privitor la ținuta Greciei față de tratatul de pace. Cățiva s'au declarat hotărîți pentru războiu, cei mai mulți însă observă mare rezervă.

Emigrații tesalieni protestează energic prin ziare contra predării provisorie a Tesaliei și enunță, că preferă războiul.

Alătaieri s'a ținut pe piața Unirei din Atena o adunare populară pentru războiu. Un tinăr, fanatizînd poporul, a zis, că Grecia nu va primi nicădată o asemenea pace. Mulțimea a ars între urlete grozave un exemplar tipărit al tratatului de pace.

Din Oreta.

Răscoală din Oreta au dat în 22 Sept. n. un atac pe furie contra Mohamedanilor, le-au furat peste 200 vite, pe mulți i-au omorîți și pe doi păstori i-au mutilat grozav.

În ținutul dela *Retimno* răscoală aprind mereu la dumbrăvuri de maslin.

Nouă alianțe.

În cercurile politice din Londra se face de prezent o senzațională combinație de înaltă politică. Se dă anume cu socoteala, că n'ar fi imposibilă o nouă grupare a puterilor, în chip ca și Anglia să facă parte din vre-o grupare. Aceasta s'ar face așa, că în locul triplei și dublei alianțe s'ar întemeia trei duble alianțe: Franța și Rusia; Austro-Ungaria și Germania; Italia și Anglia.

Contra dinastiei sîrbești.

Famosul proces de bandiți, ce se pertractează acum la tribunalul din Belgrad, se presintă tot mai mult cu fond politic. După o depeșă din Belgrad, acușatii au făcut deja câteva fașuni foarte compromițătoare pentru

partidul radicalilor extremiști. Un bandit a fasonat, că preotul radical Milan Gjureski a îndemnat să meargă la Belgrad, ca să omoare pe regele, asigurându-l pentru acest cas de ocrotirea unui înalt oficer dela Curte. S'a mai constatat, că radicalii extremiști întretin continue legături cu principele de Montenegro și subminează dinastia Obrenovici.

Dat fiind însă, că toate aceste știri vin din izvor guvernamental, poate încăpe încă multă îndoială asupra exactității lor.

Rusia și Bulgaria.

În vremea din urmă guvernul rusesc urgitează de nou reîmpatrierea oficerilor bulgari refugiați în Rusia, chestie, a cărei rezolvare ar fi — din parte rusească — foarte de dorit. Principele Ferdinand esită a da voe oficerilor refugiați să se reîntoarcă în patrie.

Uneltiri bulgare în Dobrogea.

Pe cum se telegrafează din București, comitetul central al Bulgarilor macedoneni și-a pus de nou în lucrare uneltirile irredentiste în Dobrogea, țeară pe care Bulgarilor le-ar plăce mult să și-o apropieze, după ce statul român a adus atîtea jertfe întru organizarea și civilizarea ei.

De sigur însă, oamenii conducători ai României vor și totdeauna reduce la valoarea unor simple halucinații asemenea insane poftiri.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 201) scrie despre *Toastul împăratului Wilhelm*. Comentînd părerea lui N. Fr. Presse, reproducă și de noi, articolul constată, că ar fi în mare, rătăcire Maghiarii, dacă din vorbirea împăratului ar scoate un titlu de îndreptățire pentru perseverarea în politica lor vrăgmașă naționalităților.

— nr. 202, arată decursul primei ședințe a camerei austriace, care „ne semnalează începutul unor crâncene lupte parlamentare, cari vor fi decisive pentru mersul ce-l vor lua lucrurile în Austria”.

Dreptatea (nr. 197) se ocupă sub titlul *Grandomania, la culme* de „marea bucurie ce a cuprins pe hegemonii noștri din prilejul venirii împăratului Germaniei în capitala lor, accentuându-și marea lor importanță întru susținerea monarhiei, avînd de a trece greutatea în acest consorțiu din Austria — în defacere prin federalism — în Ungaria unitară. Arată însă superioritatea Austriei față de Ungaria și orbirea, de care pătînesc compatrioții noștri, dîndu-le sfatul, că „mai bine ar fi să nu pledeze hegemonii noștri pentru federalizarea Austriei, ci mai bine să-și curețe atîtiu ei casa”.

— (nr. 198) sub titlul „*Ausirăm și toastele!*” apreciază importanța toastului rostit de împăratul Wilhelm și constată, că a vorbit „liber”, în mod privat, nu oficios, în viața prezentă a Ungariei nu a aflat nimic de laudat, a amintit fapte istorice vechi, cu atît mai puțin a laudat pe guvernul ungur și progresa economică, care se atribuie împăratului nostru, din tot toastul Maghiarii s'au ales cu un compliment pentru buna primire, pentru care complexantul Wilhelm s'a simțit îndatorit să facă amintire.

Dela Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Avis.

Din obiectele contribuite de publicul român pentru soritura (oteria) care se va efectua la timpul seu „Reun. fem. rom. din Sibiu” aranjează o expoziție în edificiul „Albinei” (în curte parterre) care se va deschide în 14 Octomvrie n. a. c. și va rămîne deschisă mai multe zile — sub durată congresului bisericeii greco-orientale române convocat pe 1/13 Octomvrie a. c.

Prețul de intrare: 10 cr. de persoană. Tot aceea reuniune aranjează în 16 Octomvrie n. a. c. o petrecere cu dans în sala dela „Gesellschaftshaus”.

Prețul de intrare: 1 fl. de persoană.

Atît expoziția, cît și petrecerea cu dans, aparțin acelei serie de întreprinderi ale reuniunii, prin cari ea, pe lângă scopul social cultural, în prima linie intenționează crearea unui fond pentru înființarea unei școli pentru economia și industria de casă și a unei preparandii pentru sexul femeiesc împreună cu internat.

Accentuînd acest scop special al ambeleor întreprinderi, le recomandăm generosității onorabilui public.

Biroul comitetului reuniunii femeilor române din Sibiu.

Maria Cosma,
presidentă.

Dr. N. Vecerdea,
secretar.

CRONICĂ

Sibiu, 25 Sept. n. 1897.

Lugojenii și adunarea învățătorilor gr.-ort. Ni-se scrie: Comitetul reuniunii române de cîntări din Lugoj, în ședința sa din 10 Sept. c. st. v. la care au luat parte d-nii: Dr. Ștefan Protopop, președinte, Dr. G. Popovici protopr. Coriolan Brediceanu, Dr. G. Dobrin, Dr. D. Florescu, N. Maniu, I. Vidu, dirigint, V. Jurca, A. Mustef, ca membri în comitet, a hotărît într-altele, ca din ocaziunea adunării generale a „Reuniunii învățătorilor gr.-or. români din diocesa Caransebeșului, ce se va ține în 21 și 22 Sept. c. st. n. în Lugoj, să aranjeze în seara de 21 Sept. la hotelul „Regele Ungariei”, un concert împreună cu joc în favoarea Reuniunii. După dispozițiile luate până acum, putem prezice, că va fi o adunare dintre cele mai reușite, numai de ar fi mulți cercetători. Atragem deci atențiunea colegilor învățători și a tuturor amicilor și binevoitorilor cauzei.

Starea lui Imbriani. Știrile cele mai nouă despre gravul atac de apoplexie ce a lovit zilele trecute pe distinsul italian Imbriani nu semnalează nici o îmbunătățire. Bolnavul zace aproape în stare de inconștiență la palatul Valenti-Serini din Siena. Bătrani garibaldiani țin neîntreținut gardă de onoare înaintea edificiului și a locuinței. Medicii abia dau speranțe de reînscătoare. Președintele camerei din Roma se informează zilnic despre starea bolnavului. Populația din toate părțile Italiei asemenea arată adîncă îngrijorare și durere, cetînd buletinele medicale ce se publică prin foi despre mersul boalei. Din parte-ne, credem a fi interpretul tuturor Românilor, dorind și cu acest prilej cea mai grabnică reînscătoare distinsului prieten al cauzei noastre naționale.

Facultățile de literă și filosofie în România. „Monitorul Oficial” publică noul regulament al facultăților române de literă și filosofie. După acest nou regulament, durata studiilor este de 4 ani, împărțindu-se în cursuri comune și cursuri de specializare. Cele dintîiu se predau în anul I, celelalte în anii următori.

Facultatea de filosofie și literă conferă două grade de diplomă și anume: A. *Patru feluri de diplomă de gradul I*. 1) Licența în filosofie; 2) Licența în filologia clasică; 3) Licența de filologia modernă; 4) Licența în istorie. B. *Diploma de gradul II, sau doctoratul în filosofie și literă*.

La sfîrșitul anului I, studenții cari au frecventat regulat cursurile și au luat parte la lucrările practice ale acestuia an, sînt obligați a depune examene la următoarele materii: 1) Limba latină; 2) Limba elenă; 3) Anti-chități (instituțiuni grece și romane); 4) Logica; 5) Elemente de psihologie experimentală. După trecerea acestui examen, studenții vor trebui să se specializeze declarînd la cancelaria decanatului pentru ce specialitate optează. Examenul de licență constă dintr-un examen în scris și 2 ore. Titlul de doctor în filosofie și literă îl vor obține acei licențiați cari s'au distins printr-o lucrare originală și de valoare, într-una din specialitățile în care și-au trecut licența. Această lucrare va servi candidatului drept teză de doctorat. Teza de doctorat va trebui să fie examinată și aprobată de profesorul materiei respective și de un al doilea profesor delegat de decanul facultății dintre profesorii materiei similare. După aprobare, teza va fi tipărită. Examenul de doctorat va consta în susținerea tezei și într-o încercare orală. a) Din specialitatea principală din care s'a făcut și teza; b) Din două materii secundare, una filosofică, alta înrudită cu specialitatea principală, amîndouă alese de candidat.

Armata noastră judecată de un Englez Ziarul *Dayly Mail* din Londra publică o foarte defavorabilă apreciere a manevrelor dela Totis, datorită penei un corespondent militar.

„Manevrele, pe cari — zice corespondentul — le-am observat dintru început până în capăt, s'au marcat mai ales printr-un întreg sir de greșeli tactice. În singuratic cașuri manevrările au fost chiar absurde. Prințul Lobkovitz, comandantul corpului al 4-lea de armată, își eșue cu totul din fire, vîzînd cum i-se execută ordinele... Critici, cari au luat parte la manevrele germane, s'au mirat de uriașă superioritate, cu care sînt conduse trupele germane. Din multe locuri am auzit părerea, că corpul al 4-lea și al 5-lea se pot privi de model al armatei germane, stînci capabilitatea de luptă a acestei armate e foarte mică, ori-cît de tare ar fi soldatul austriac”.

Interesantă e destăinuirea corespondentului, că telegrama ce a dat la Totis cu aceste aprecieri a fost refuzată din partea oficiului postal.

Un principe despre Jidovi. Principele Paul Sapieha, deputat în camera austriacă, și-a publicat zilele acestea raportul despre activitatea sa parlamentară de până acum. Tenorul raportului e cel mai hotărît atac contra Jidovilor, cari sînt numiți: „representanți ai materialismului, ai comunismului, ai rîndirii pe toată linia”. Se poate o caracterizare mai bună și mai justă?

Monumentul dela Răsboeni. Foile de dincolo anunță, că șeful regimentului Răsboeni, a însărcinat pe un căpitan și pe câțiva ofițeri, să meargă la Răsboeni să aleagă definitiv locul unde va fi așezat monumentul ce amintea războiul lui Ștefan cel Mare, monument datorit patriotismului dlor ofițeri ai zisului regiment. În primele zile din Octomvrie se va face sîrbarea înălgurării acestui monument.

Wilhelm II. eternizat! Fantezista vorbire de laude a împăratului german a scos cu desăvîrșire din sîrite pe bieții Unguri. Nu-și mai încap în pielea de bucurie și făuresc planuri care de care mai teribile, cum să eternizeze memoria aceluia generos, care — pe cum zice „Budapesti Hirap“ — a proclamat... independența Ungariei! Așa un membru al reprezentanței comunale peștane propune, ca... vorbirea să fie săpată în marmură și păstrată ca document istoric, iar un altul... să se bată medalii comemorative din epoca-lui prilej.

Dar! la ce să ne mirăm? Așa-i ori-cine, când simțindu-și nimicierea, e și el din Paști în Crăciun lăudat și încă de un — împărat!

Deputatul Sajer grațiat. *Fremdenblatt* află din cercurile parlamentare vieneze, că deputatul Sajer, osândit pentru leasă maiestate, a fost grațiat și astfel nu va fi silit să-și depună mandatul.

Kikeriki — contra statului! Am publicat și noi, că grija adâncă ce-o poartă „statului maghiar“ stăpînirea a mers atât de departe, că s'a interzis pentru teritoriul ungar până și foaia umoristică *Kikeriki* din Viena. *Magyarország* se plînge acum, că totuși *Kikeriki* se află la Pojon în toate cafelele, în frunte purtînd drept titlu inscripția:

„Dieses Blatt ist von dem freiherrlichen Ungarlande ausgeboten.“

Dacă e așa, bună păcăleală!

Anticritici în Tirgu-Jiu. Dl Teohari Antonescu, profesor de arheologie la universitatea din Iași, împreună cu dl Aureliu Diaconovici, inginer-șef al județului Gorj, au făcut de curînd descoperiri arheologice de mare importanță. Făcînd-se săpături într-una din pietrele circulare ce par a fi alina-mente în legătură cu monumentele funerare dolmene, s'au găsit înăuntrul cărîbui, vase de lut foarte primitive și un obiect în forma unui ciocan de piatră. Probabil, că în interiorul cercului se vor găsi resturile unor schelete omenești. Vechimea monumentului poate merge până la 1500—2000 ani înainte de Christos.

Din redactor umoristic — jesuit. Un cas interesant preocupă de prezent lumea literară și artistică a Londrei. Redactorul eminenței foi umoristice *Punch*, numit Burnand, a trecut dela confesiunea anglicană la romano-catolică și... a intrat în ordul jesiților.

Foaie anarhistă confiscată. Din Paris se anunță, că foaia anarhistă *Liber-taire*, care îndemna la atentele contra presi-dentului Faure, a regelui italian și a regentei spaniole, a fost confiscată. Redactorul a scăpat cu fuga.

Neorolog. Se anunță moartea prea timpurie a d-soarei *Iulia Bortos*, fiică adop-tivă a lui Ioan Vancu, învătător în Arad, ca-re, după o scurtă, dar grea boală, și-a dat blîndul seu suflet în mâinile Creatorului Marți, în 9/21 Septembrie a. c., în vîrstă de 15 ani. Înmormîntarea s'a făcut în 23 Septem-vrie, la orele 4 după amiază în Arad: O de-plîng: Ioan Vancu, inv. și părinte adoptiv. Nicolau Bortos, tată, Romul și Remus Bortos, frați. Alexandru Nica, unchiu. Antoniu, Ale-xandru, Valeriu, Iustin, Nica, Elena, verișori resp. verișoară.

— Emil Versariu în numele seu, a su-rorilor sale și a numeroaselor rudenii aduce la cunoștință, că iubita sa mamă *Maria Ver-sariu nasc. Maxim* veduvă de funcționar după lungi și grele suferințe a încetat din viață în vîrstă de 61 ani. Rămășițele pămîntești a scumpei decedate s'au depus spre odihnă eternă în cimiterul din Năsăud în ziua de sîntă Măria-mică. Fie-i țîrîna ușoară.

Seminar catolic în România. So-cietatea „De propaganda fidei“ din Roma a ho-tărît clădirea unui seminar catolic la Hălă-ucești, lângă Roman. S'a ales această loca-litate — scrie „Epoca“ — pentru-că întregă regiunea învecinată este locuită de o numeroasă populațiune de Unguri catolici. Seminarul va cuprinde 200 de elevi.

Ciclon uriaș. În Brindisi (Italia) un ciclon uriaș a pustiit Marți, făcînd cele mai mari daune. La Sava peste 20 de case au fost dărîmate, 10 oameni omorîți și 50 răniți. În Sîa edificiul gării s'a prăbușit, șeful stației a dispărut sub ruini, familia lui și personalul gării și-au pierdut viața. Seminarul, un castel și spitalul sînt ruinate. Vre-o 30 de case s'au prăbușit, 20 de oameni au murit, 24 au fost răniți. În Laziano 50 de oameni și-au pierdut viața, alți mulți zac răniți.

Nimeni să nu uite a face probă cu celebrul săpun colorator englez „Maypole Soap“, pentru-ca într-o apă nu prea ferbinte să spele în 15 minute haine de stradă, toailete de vară, batist, gaze, satin, creton, mătase, catifea, pantici, dantelă etc. Coloarea e durabilă și nu devine incoloră, nu-i ve-ninoasă și nu strică materia: procedura e ca și la spalatul simplu, și se poate face ori-unde chiar și în locul cel mai elegant, de oare-ce nu lasă nici o pată și nu prinde nici mîna nici vasul.

Invențiune sensațională. Reco-mandăm p. t. cetitorilor noștri, să-și procure cea mai nouă invențiune, patentată în toate lumea „Antikoris“, un aparat automat pentru

prinderea steluțelor. Prin aplicarea acestuia steluțele nu pot ajunge în locurile de dormit, și curăță total locuința de ele. Conform decla-rațiunei făcute de stațiunea pentru observarea insectelor a ministerului de agricultură, dată sub nrul 278/1897. Antikoris e recunoscut ca practic și cu efect. Prețul garniturii, ce constă din 4 bucăți, dimpreună cu instrucțiua de întrebuințare, e 1 fl. 40 cr. Se poate că-păta în toate bolțile mai bune. Depou-central: Budapesta, Teréz-kört 38.

Știri mîrunit. La Budapesta se va-tîne în 25 și 26 Decembrie n. un congres al agricultorilor socialiști. — La *Odessa* a ars cea mai mare turnătorie de oțel a țerii; pagubele vre-o două milioane ruble. — În *Palermo* a fost pustiit de foc un uriaș magazin de lemne; pagubele câteva milioane franci. — La *Torricella* (Italia) un ciclon turbat a omorît trei oameni, pe 9 i-a rănit, și a causat daune de 1/2 milion franci. — În *Lanca* un ne-cunoscut a pușcat din spate pe notarul cer-cual Sandu Drăgan, care zace acum de moarte. Congresul internațional pentru apărarea co-piilor, ținut anul trecut la Florența, își va țîne proxima adunare în 1899 la Budapesta.

Din public.*)

Carti dăruite.

Mulțumită publică.

Veteranul căpitan ces. și reg. în pen-siune, dl Constantin Stezar, vechiu sprijinitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, a dat o nouă dovadă a viului interes, ce-l poartă acestei instituțiuni prin dăruirea pe seama bibliotecii noastre a colecțiunei ziarului „Tribuna“ pe anii 1893—1896.

Mai anii trecuți dl căpitan ne dăruise „Tribuna“ completă pe anii 1884—1892, ear' prin darul de față, ne-a pus în posesiunea „Tribunei“ pe 13 ani. Această faptă a generosului dăruitor vorbește de sine.

În legătură cu acestea ne luăm voie a aduce mulțumitele Reuniunii noastre dlui Za-charie Voilean, măstru croitor, pentru opul „Hermann u. Dorotea“ și „Egmond“ de Goethe; „Istoria lumei“, de G. G.; „Codice“ de M. Voileanu; „Ein fest Blatt zur Dreifachen Nationalfeier des Königreichs Rumänien am 10/22 Mai 1891“ și „Răspunsul stud. univ. din Ungaria la Memorandul stud. din Bucu-rești“ (în limba germ.); dlui Ioan Baltes, ti-pograf pentru opul: „Nume naționale și stră-bune“ de Ioan Moța; „Copilul de suflet“ de N. Ivan; „Pădureanca“ de Ioan Slavici; „Te-sătorii“ de R. Lasker și I. Kolnic; „Cine-i ucigasul“ de Dr. Urecbie și în fine dlui Ioan Nicolau, tipograf pentru opul: „Taina unei vieți“ de Bjornsterne-Bjornstson; dăruite pe seama bibliotecii noastre.

Din ședinta comitetului „Reuniunei so-dalilor români din Sibiu“, ținută la 16 Sep-temvrie 1897.

Victor Tordășian, George Poponea,
president. notar.

— Dare de seamă și mulțumită publică. —

Arad, 10 Sept. n.
(Urmare).

Lista nr. 13. Colectant dl V. Petrovici în Toracul mic: Comuna bis. 1 fl.; comuna politică 2 fl.; dl V. Petrovici 50 cr.; T. Choci 1 fl.; G. Șerb 20 cr.; dl S. Kasovitz 50 cr.; A. Kontor 25 cr.; M. Petrovici 20 cr.; V. Iancuți 20 cr. Suma 5 fl. 85 cr.

Lista nr. 14. Colectantă d-soara Livia Papp în Almaș: dl N. Papp 3 fl.; dl I. Brassay 2 fl.; N. N. 2 fl.; dl Weisz 1 fl.; dl C. Lazar 1 fl.; dl Nica 50 cr.; dl C. No-vacu 50 cr. Suma 10 fl.

Lista nr. 15. Colectantă d-șcara P. Voianțiu 2 fl. 10 cr.

Lista nr. 17. Colectantă d-na G. Re-zei 2 fl.

Lista nr. 18. Colectantă d-soara L. M. Coșeriu în Alba-Iulia: d-soara Coșeriu 1 fl.; dl I. Cirlea 1 fl.; dl N. Ivan 1 fl.; dl P. S. C. 1 fl.; Dr. I. M. 1 fl.; N. N. 1 fl.; dl S. Micu 1 fl.; dl F. Rusan 1 fl.; d-soara E. Ca-dariu 1 fl.; dl N. N. 1 fl. Suma 10 fl.

Lista nr. 20. Colectantă d-soara Anto-nella Rogiescu: d-na C. Zigre Popescu 2 fl.; S. Bellis 1 fl.; d-na C. Székall 1 fl.; N. Scher-ban 1 fl.; I. Șerb 2 fl.; I. de Racz 2 fl.; d-na M. Kieran 50 cr.; Vannayné 1 fl.; dl I. Hodegion 1 fl.; dl M. Popoviciu 1 fl.; dl E. Albrecht 1 fl.; dl G. Ban 1 fl.; N. N. 1 fl. Kiss K. 1 fl.; dl L. László 1 fl.; dl G. Marienescu 50 cr.; dl Dr. L. Ghebeles 1 fl.; Dr. I. Dobos 1 fl.; dl G. Antonovits 1 fl.; dl S. Bocu 1 fl.; dl I. Toma 1 fl.; dl Dr. P. 1 fl.; dl V. Schaunen 1 fl.; dl Tihók 1 fl.; dl F. Barothi 2 fl.; d-na v. Haszler 1 fl.; dl F. Lukács 50 cr.; d-na Keller 1 fl.; N. N. Pávlis 1 fl.; dl Dr. V. Bogdan 2 fl.; dl I. Rocsin 1 fl.; dl Dr. D. Barbu 50 cr.; dl C. Antonovici 1 fl. 18 cr.; d-ra A. Tudu-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta re-dacțiunea nu este responsabilă.

cescu 1 fl.; dl E. Dozse 2 fl.; Jakabffiné 3 fl.; dl O. Putici 1 fl.; dl Lszar 2 fl.; dl A. Pop 1 fl.; dl Al. Muntean al lui Vasile 1 fl.; dl V. Oprian 50 cr.; dl A. Halik 1 fl.

(Va urma).

Mai nou.

Badeni — pușcat.

— Telegrama corespondentului nostru. —

Viena, 25 Sept. n.

Într'un duel de pistoale, ce a avut loc între contele Badeni și deputatul german-naționalist Wolf, contele Badeni a rămas greu rănit.

Tribuna Literară.

Pictorul Bran, compatriotul nostru, a terminat în atelierul seu din Tirgu-Jiu, cum spun foile din București, un frumos tablou cu subiect din războiul dela 1897. Acest ta-blou e destinat a fi expus în Paris, la expo-siția universală din 1900.

Convorbiri literare. Nr 9 din 1 Sep-temvrie 1897 are următorul sumar: Gr. Tan-gan: Contribuți la teoriile asupra orginii sta-tului. — N. Basilescu: Parisiana (tragedii în 5 acte). — M. N. Burghel: Despot-Vodă ereticul (studiu istoric). — Al. Antemireanu: Apus (poesie). — C. Miatovici: Reflexuri sîr-bești din istoria română. — D. Nanu: Spre ochii ei (poesie). — Pollux: Cronice și ana-lise. — Miron: Poezii populare. — Revista publicațiunilor. —

Carti școlare. Primim armătorul avis: Aduc la cunoștința dlor învătători, că retipă-resc manualele: „Istoria Naturală“ în a VI. ediție. „Introducere în Geografie“ P. I. a IV. ediție. La noua ediție a „Geografiei“ am scris un scurt adaus: Locurile istorice. Orașele montane. Termele sau scadele cele mai ve-stite ale Ungariei, și am comandat pentru fiecare exemplar și mapa țării. Astfel întoc-mit acest manual va avea bogat material pen-tru clasele III. și IV. Prețul la fiecare ma-nual e 20 cr. — 40 bani exemplarul. În 2—3 săptămîni vor fi gata. P. T. colegi, ca-le a cerut și le cer mereu, să aibă răbdare. Lipova, 22/9 1897. cu toată stima: Ioan Tu-ducescu, învătător.

Manual de morală. A apărut: „Ma-nual de morală evanghelică“ sau scurtă expli-care a textelor cu conținut moral din cele 4 evanghelii de Moise N. Pacu, doctor în drept, profesor la liceul din Galsți, avocat și fost deputat, ediția II Galați 1897. Conform pro-gramei de învățămînt cartea e menită ca ma-nual pentru cl. II. și III. din cursul secundar. O recomandăm mai alie în atențiunea preoților.

Bibliografie.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ“

editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“

de

Dr. Corneliu Diaconovich,

prim-secretarul „Asociațiunii“.

A apărut fascicolul al V-lea, care cu-prinde mult peste 1000 articole (Balneum-Beulé) cu numeroase ilustrațiuni. Dintre articolele mai mari, de interes special rî-mănesc, amintim: Bănat, Băncile (cu ilustr. Palatul Băncii naț. din București), Barac Ioan, Baranți călugărul, Bărățiu, Barbu, Barceanu, Barișu (cu ilustr. Medalia bătău de Academia rom. în onoarea lui), Barozzi, Bărescu, Basa-raba (de D. Oacu), Basarabia (de Z. C. Ar-bure), Beiaș (cu 3 ilustr.: gimnasiul, inter-natul Pavelian de băieți, școala de fete), Be-rariu, Bere (cu 4 ilustr.: instalațiunile stabi-limentului Bradgrăd din București). D ntre celelalte ilustr. mai amintim: Bananierul, Ba-toza (mașina de treerat) etc.

Cuprinsul bogat al acestui fascicol, aran-jat cu multă îngrijire, arată un progres con-tinu și îmbucurător, care îndreptățește la spe-ranță, că această mare publicațiune a Asocia-țiunii se va termina cu deplin succes.

Abonamentele se fac la ăditorul W. Krafft în Sibiu (Nagyszeben) și se achită în rate de fl. 5. — pentru 5 fasc., ori de fl. 10. — pentru a tom. Pentru România la librăria D. Storck 1 Müller în București pentru câte 5 ori 10 ăfsc. ă Lei 2.50.

Disertațiune economică. A apărut; Disertațiune economică despre *bunditatea și foloasele fărînei* cernută cu ciurelul și cu sita rară și despre zidirea morilor *lărd ias* — de *Acenție Severu*. Disertațiunea aceasta a fost cetită în adunarea generală dela Mediaș a „Asociațiunii“. Broșura de 15 pagine costă numai 5 cruceri și se poate procura și dela librăria noastră, „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, strada Poplăci nr. 15.

Seminarul român din Lipsca. A apărut al IV-lea raport al vestitului seminar filologic de sub conducerea zelosului: profesor Dr. G. Weigand, sub următorul titlu:

„Vierter Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache zu Leipzig, Herausge-gaben von dem Leiter des Institut Dr. Gus-tav Weigand. Leipzig, Joh. Ambrosius Barth. 1897—8“ X—336 pag.

Voluminosul raport cuprinde:

Prefață și raport anual de Dr. Gustav Weigand.

Formarea singularului — de Ernst Bacmeister.

Starea actuală a formării pluralului în limba daco-română de Hermann Thalmann.

Codicele Dimonie de Dr. G. Weigand.

Întrebuințarea lui „pre“ la acusativ (continuare din anul trecut) de St. Stinghe.

Dialectele de pe Criș și Murăș de Dr. G. Weigand.

La librăria „Tipografia“, societate pe ac-țiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial“, Archiep. și Metro-politul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30

„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu —.28

„Critice“ 1867—1892, de Maio-rescu. Vol. I. și II. ă 2 fl. — cr. 4.—

„Poveștile Bănatului“, de Că-tana —.30

„Literatura popor. română“, de Gaster 2.50

„Introducere în Cărțile Tes-tamentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu 2.50

„Cergitorul“, dramă în 2 acte de Livescu —.50

„tudii Critice“, de Ghera. Vol. I. și II. ă 2 fl. 20 cr. 4.—

„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu 1.—

„Izvoade“, de Demetrescu 4.—

„Trandafiri și vioarele“, de Pop-Retegănu —.60

„Din Moldova“, schițe de Ko-tzebue 1.—

„Floarea din Firenze“, de Li-vescu —.50

„Istoria Românilor sub Mi-hail-Vodă-Viteazul“, de Ni-colau Bălcescu 2.—

„Trăvnițe“, 10 piese Slovacăti Vol. I. și II. ă 1 fl. 50 cr. 3.—

„Scrierile părinților aposto-legiți“, de Dr. Iuliu Olariu —.70

„Merinde dela școală“, de Po-pa —.60

„Despre influența impregiu-rărilor“, de Panaite Zosin —.50

„Memorii din timpul răso-biului“, de Georgescu —.88

„Pui de lei“, poezii eroice, de Nenițescu 1.—

„edii de gală 2.—

„Poesii“, de Macedonski 2.—

„Copii de pe natură“, de Ne-gruzzi 1.50

La comăndele din afară să se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Calendarul zilei.

26 Septembrie n. 1897

Iulian: (+) Înălțar. S. Cruci.

Gregorian: Ciprian

Soarele: răsare 6.03, apune 5.57

Sosii în Sibiu.

În 25 Sept. n. 1897.

Hotel „Împăratul Romanilor“: A. Molnar din Tîrnava, Baron Rottenthal din Treiscaune, proprie-tari; I. Dan, protopop din Făgăraș; D-na Vera cu fîca din București; Maschauer, subcolonel, Max. Ullman ambli, din Budapesta, Schrötter din Viena, comer-cianți; Copony, fabricant, H. Beer, Jekelius, oficiali de bancă, toți din Brașov; D-na Văduș din Hunedara.

Hotel „Neuher“: M. Lutsch, proprietar din Graz; I. Károly din Linz; S. Mandel din Viena, vo-iagiori; H. Brust inginer din Cluj.

Hotel „Meltzer“: Borsova din București, D-na Brote, I. Marin cu soția, C. Marin, privatieri, toți din Rășinari; E. Capesius, farmacist din Sighișoara; Zacha-ria, A. Greblea, preoți din Noicrich.

Mătășă-Foulard 60 cr.

până la fl. 3.35 pe metru — metasă japoneză, chineză etc. în cele mai noue desine și colori precum și metasă-Henneberg în coloare albă, neagră și alte colori dela 35 cr. până la fl. 14.65 p. m. — netedă, vîrgată, muștrată, da-masturi etc. (circa 240 diferite calități și 2000 dif. colori, desine etc.) se expediază acasă liber de porto și contribuțiie. Cu încun-gurarea muresti. Porto duplu în Helveția.

Comăndele se pot face și în limba ro-mânească. [147] 28—53

Fabrica de mătășă G. Henneberg, (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 23 Sept. n. 1897.

Sămînțe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu						
Băncănească vechi	75	—	—	76	—	—
Grâu dela Tisa	75	—	—	76	—	—
Grâu „Pesta“	75	—	—	76	—	—
Grâu de Alba-Reg.	75	—	—	76	—	—
„Bacsa“	75	—	—	76	—	—
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—	—

Sămînțe	Solul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Săcără				
Ors	de mîntreț	70—72	8.5	8.60
	de vinare	60—62	6.15	6.40
	de haza	62—64	6.6	7.30
Ovăs		64—66	7.50	8—
Cucurus (porumb)	băncă	62—64	6.20	6.45
	de altă specie	—	5—	5.06
Meiu				
Hrișcă				

Grâu	Sept.-Oct.	12.05	12.10
Cucurus	Mart.-Apr.	5.50	5.51
Ovăs	Mai.-Iun.	6.25	6.28
„	Iulie-Aug.	6—	6.02
„	Mart.-Apr.	—	—
„	Oct.	—	—

Produse diverse	Solul	Costul
	dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—
„	roșie	—
Oleu de rap.	rafinat	—
Uns. de porc	dela Pesta	68.50
	dela țeară	59—
Silăină	svîntată	—
	afumată	59—59.50
Său		—
Frunc		—
Liclar	slavon nou	—
	băncănesc	—
Miere	brută	—
	galbină străcurată	—
Ceară	de Rosenau	—

Cursul pieței din Sibiu.

În 23 Sept. n. 1897.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.46	vînd. 9.51
Lire turecești		10.65	10.70
Imperiali		9.6	9.65
Buble rusești 100 ă		126.50	127.50
Galbeni		5.60	5.6
Napoleon-d'eri		9.48	9.18
„ (rusești)		9.46	9.51

Bursa de Budapesta.

Din 23 Sept. n. 1897.

Renta de aur ung. 6%	123.—
„ „ „ 4%	100.05
„ „ val. cor. 4%	122.—
Impunatul căilor ferate ung.	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	103.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	98.50
Bonuri rurale ung.	99.50
„ croate-slavone	101.60
Obligațiunile desp. regalilor	155.25
Impunat cu premiu ung.	142.25
Loturi pentru regularea Tisei și Seghedin	102.25
Renta de hârtie austriacă	102.25
„ de argint austriacă	125.—
„ de aur austriacă	161.25
Loturile austriace din 1880	945.—
Acțiunile băncii austro-ungare	—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Scrișuri fondare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.—
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	5.59
Napoleon d'Or	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livres sterlingi	120.15

Nr. 6336-1897.
pol.

[1966] 1-2

Publicațiune.

Din partea subsemnatului magistrat se aduce prin aceasta la cunoștință, că Joi, în 7 Octombrie 1897 înainte de amiază la 10 ore se va ține în sala de ședințe a comunității licitațiune pentru exarandarea locului de pășune de iarnă pentru oi pro 1897/98 pe hotarul Sighișoarei.

Cauțiunea e de 50 fl., condițiunile mai de aproape de licitare se pot vedea în cancelaria magistratului.

Sighișoara, 21 Septembrie 1897.

Magistratul.

Un candidat de avocat român

afă aplicare, pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului

Dr. George Miclea,
Alibunar (cottage Torontal).

[1941] 3-3

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentată

Sistemul nervos

și
sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.

Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale. [478] 32-52

Curt Röber, Braunschweig.

100 până în 300 fl. pe lună

pot să câștige persoane din orice poziție socială în toate localitățile, sigur și onest, fără capital și risc, prin vinderea de hârtii de stat și losuri ertate prin lege. Oferte sub „câștig ușor“ (leichter Verdienst) se se adreseze lui [1806] 5-6

Rudolf Mosse, Viena.

Portretul dlui profesor

Dr. Weigand,

ca călăreț.

cum își face călătoria de studiu printre Români, se află de vânzare cu prețul de 2 fl. exemplarul la subscrisul fotograf. Tabloul are mărime de 33 cent. înălțime și 40 centim. lățime. La comanda prin postă sunt a se adauge încă 10 cr. pentru pachetare și porto. [1944] 4-6

Alexandru Roșu,
fotograf în Bistriță.

Cea mai nouă și cea mai bună
hârtie de țigarete și tuburi

„EDISON“

care întrec toate fabricatele de până acum în privința bunătății și fineței. [1785] 7-80

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Studiu

Max Nordau

Naționalitatea

Traducere
de
Rosmarin.

Aceasta broșură, plină de idei originale asupra limbii naționale și a naționalității, inferează în cel mai necrutător mod renegatulismul Prețul cu trimitere francată e numai 25 cr.

Institut vienez pentru curățirea și spălarea albiturilor.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. publicului, că în
institutul meu de spălat și curățit

primesc tot felul de albituri bărbătești și femeiești, trussouri de mi-reasă, pantaloni de oficeri, haine de stofă, bărbătești și femeiești, spre curățire, ori scoatere de pete. Mai departe primesc perdele de dantele și le înălbesc după plac, cu luciu alb ca neaua, ori cu luciu brillant.

Maria Mitok,

[1956] 2-3

curățitoare de albituri și pete din Viena.

Sibiu, strada Urezeului nr. 11.

Parfumăria Meltzer,

strada Cisnădiei
(Edificiul comanda de corp).

[1873] 6-10

Lucrare după sistem rațional.
Serviciu solid.

Daniel Meltzer jun.,

fabrică de săpun și de lumini,
Sibiu, str. Gușteriții nr. 25.

Telefon 54.

I. Loterie de clase

reg. ung. privilegiată.

Consemnarea
celor 50.000 de câștiguri ale loteriei
de clase maghiare.

Cel mai mare câștig e conform §. 9
al planului special de

1.000.000
Un milion coroane.

În special venitele, sunt împărțite în
modul următor:

Câștiguri	Coroane
1 „	600.000
1 „	400.000
1 „	200.000
2 „	100.000
1 „	90.000
1 „	80.000
1 „	70.000
2 „	60.000
1 „	40.000
5 „	30.000
1 „	25.000
1 „	20.000
3 „	15.000
31 „	10.000
67 „	5.000
3 „	3.000
432 „	2.000
763 „	1.000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50000 câștiguri și premii în valoare de	13.160.000 cor.

Conform legii din 27 Februarie 1897 loteria mică încheiată și înlocuită cu loteria de clase. În Germania există acest fel de loterie de aproape 100 ani și losurile ei sunt totdeauna vândute. Și la noi în Ungaria se arată interesul pentru ea, aflându-se partea cea mai mare a losurilor în mâni sigure. Acum vor mai pute fi cumpărate numai plătind p-te prețul lor. De aceea dăm sfatul să nu întârzie nimeni ca cumpărarea lor.

Loteria de clase ungară constă din

100.000 și 50.000
losuri originale și câștiguri în bani

Șanșele de câștig sunt așa de însemnate, încât loteria mică de până acum sau cumpărarea de promese nu se pot asemăna cu ea. Pe lângă astfel de șanșe favorabile ar trebui să întindă fiecare norocului mâna după împiegiurările lui.

Toate cele 50.000 de câștiguri se pot vedea din alăturatul prospect de câștiguri. Aceste câștiguri se sortează în 6 secțiuni și se vor plăti proprietarilor de losuri câștigătoare în bani gata.

Prețul losurilor pentru secțiunea primă e fl. 6.— pentru un întreg los original „ 3.— pentru jumătate dintr-un los orig. „ 1.50 pentru a patra parte „ „ „ „ 0.50 pentru a opta parte „ „ „

Tragerile se efectuează în edificiul redutei orașenești publice, sub supravegherea guvernului reg. ung. și a notarilor publici. Fiecare poate participa la tragere.

Vindem în localul nostru sau expedăm losurile originale pe lângă rambursă sau trimiterea prețului sau în epistolă recomandată. Numele fiecărui cumpărător se notează și după fiecare tragere capătă mășterii nostri o listă amănunțită a tragerii. [1760] 4-4

Comanda primim până în 30 Septembrie.

Török A. és Társa,

Colecteurii principali ai loteriei de clase reg. ung.

Budapesta, Waitzner-Boulevard nr. 4.

Stofe veritabile de Brunn

pentru toamnă și iarnă

[689] 27-45

O bucată de 3-10 metri, din fl. 4.80 veritabilă stofă de lână bună care eese un rind întreg de fl. 6.— veritabilă stofă de lână mai bună fl. 7.75 veritabilă stofă de lână fină fl. 9.— veritabilă stofă de lână mai fină fl. 10.50 veritabilă stofă de lână foarte fină

lână curată de oaie.

Asemenea stofe pentru rocuri de iarnă, stofe de vânat, loden, kamgarn foarte fin pentru roc și pantaloni, stofe pentru doamne, și tot felul de alte stofe spedează cu prețurile de fabrică depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută cu reală și solidă

Siegel-Imhof în Brunn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată. Favorurile ce le dă comandarea de stofe direct la firma de mai sus, în locul unde se fabrică, sunt însemnate: abundență într-a alege, mărfuri proaspete, prețuri fixate ieftin.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

!! Industrie

de marmoră!!

Îmi iau voe a aduce la cunoștința on. public, în special însă domnilor fabricanți de mobile, măsari și arhitecți, că eu corespunzător unei trebuințe adânc simțite, mi-am lărgit prăvălia de petrarie de bun renume aflătoare în piața de aici cu

Fabricarea de place de marmoră.

Se efectuează place de orice și mărime pentru trebuințele cele mai varii, din soiurile cele mai bune de marmoră veritabilă și naturală ca: mese de spălat, mese de cafea, și mese de cassă, dulapuri de noapte, dulapuri trumeau și de credență, place de oglindă, de consoli și de saltare, investițiuni pentru prăvălii de șarcuterie și delicatose, trepte, odăi de baie, precum pereți de pissoir etc., scări de marmoră după construcție proprie, căzi de baie, table de firmă, firme pe ușă, table de amintire, place de biliard și boterie, cutii de scrisori etc. etc.

Prin atențiunea însemnată a fabricațiunii, precum și prin comande directe en gros din mina italiană de marmore Carrara sunt în plăcută poziție a sta în față cu concurența firmelor străine privitor la calitate, executare și preț, la comanda dela firma mea se vine în favorul p. t. mușterii cel puțin un supraport, precum și ori-ce risc la transport.

Mai departe recomand încă depositul meu mare și frumos de

cruce la morminte și monumente

în formele cele mai varii, din soiurile cele mai varii de peatră ca peatră tare de năsip, marmoră sură, albă și neagră, sienit și granit. Podoabe cu chipuri și ornamente pe acelea, cum și lucrări de zidire aparținătoare în ramul de petrarie se execută prompt și cu prețurile cele mai ieftine.

În așteptarea comandelor binevoitoare subsemnez

cu deplină stimă

Iosif Roubischek jun.,

Sibiu, strada Oenei nr. 36.

[1962] 1-4

Un învățacel puternic se primește aici.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan
după sosirea comandi.

[962] 24-88

Direcțiunea institutului.

4 medalii de aur, 18 de argint, 30 diplome de onoare și de recunoștință.

Fluid de restituțiune

I.
al lui Kwizda,
apă de spălat pentru cai, cu privilegiu ces. și reg.

Prețul unei butelii 1 fl. 40 cr. v. a.

Folosită de 35 de ani în grajdurile de curte princiare, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire înainte și restituire după strapațe mari, la scintituri, înțepenirea vine-
lor etc. face capabil calul la prestațiuni excelente în training.
Veritabilă numai cu marca de scutire de mai sus, se află în toate apotecile și drogueriile Austro-Ungariei. [1181] 17-40

Deposit principal

FRANZ JOH. KWIZDA,

furnizor de curte ces. și reg. și reg. român.

Apotecar de cerc, Korneuburg, lângă Viena.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9-5 ore.

Atelier fotografic de bun renume

VILHELM MANN

Sibiu, Piața-mare nr. 19.

[1219] 22-32

se recomandă pentru executarea excelentă a ori-cărui fel de fotografie:
portrete singuratic, grupuri de familie sau societăți de
nemărginit număr, precum și tablouri.

!! Specialist în fotografiarea copiilor!!

Portrete pe platină în mărime naturală dela 15 fl. în sus.
Executare corectă și garanție pentru identitate perfectă.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9-5 ore.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.